

Мадридська декларація відносно професійної автономії лікарів і самоуправління

*Прийнята 39-ю всесвітньою медичною асамблеєю,
Мадрид, Іспанія, 1987 р.*

Всесвітня медична асоціація виходячи з важливості професійної автономії і самоврядування медичної професії в усьому світі, усвідомлюючи проблеми і сьогоденні вимоги до професійної автономії і самоврядування, прийняла цю Декларацію.

1. Центральним елементом професійної автономії є забезпечення того, щоб окремі лікарі володіли свободою для реалізації своїх професійних рішень при наданні допомоги та лікуванні своїх пацієнтів.

2. Всесвітня медична асоціація і вхідні в неї Національні медичні асоціації знову підтверджують важливість професійної автономії, як істотного компонента високоякісної медичної допомоги, який повинен бути збережений в інтересах пацієнта. Тому Всесвітня медична асоціація і Національні медичні асоціації, які входять до неї, знову заявляють про свою готовність підтримувати і гарантувати професійну автономію в наданні допомоги пацієнтам, яка є істотним принципом етики.

3. Як природний наслідок права на професійну автономію медична професія має бути самокерованою. В додаток до будь-яким інших органів управління, що можуть стосуватися діяльності окремих лікарів, медична професія також повинна нести відповідальність за контроль над професійним поведінкою та діяльністю окремих лікарів.

4. Всесвітня медична асоціація вимагає, щоб Національні медичні асоціації в своїх країнах розробляли, підтримували і активно брали участь в системі самоврядування лікарів. Такий внесок у ефективне самоврядування буде вирішальним у забезпеченні професійної автономії при прийнятті рішень з надання допомоги пацієнтам.

5. Головною турботою будь-якої системи самоврядування завжди повинні бути якість допомоги, що надається пацієнтам, і компетентність лікарів, які надають цю допомогу. Лікарі використовують експертизу для винесення необхідних оцінок. Ці оцінки повинні використовуватися в інтересах пацієнтів для забезпечення надання їм безперервної якісної допомоги кваліфікованими лікарями. У цю ж сферу обов'язків входять необхідність фіксування досягнень у галузі наукової медицини та використання безпечних і ефективних терапевтичних методів. Експериментальні процедури повинні включати в себе гарантії, які вимагаються Гельсінкської декларацією Всесвітньої медичної асоціації, та інші гарантії, які можуть бути затребувані в будь-якій країні. Дискредитовані наукові теорії не повинні застосовуватися в лікуванні.

6. Питання вартості - істотний елемент самоврядування. Найвища якість допомоги може бути виправданою лише гарантією того, що ця допомога буде доступною всім громадянам. І знову медики є найбільш кваліфікованими для проведення оцінок, необхідних при прийнятті рішень про обмеження вартості. Тому Національні медичні асоціації повинні включати діяльність щодо обмеження вартості в свої відповідні системи самоврядування. Діяльність щодо обмеження вартості пов'язана з системою організації медичної допомоги, доступністю лікарень та хірургічної допомоги та з використанням відповідних методик. Діяльність щодо обмеження вартості не повинна скорочувати можливості доступу пацієнтів до необхідної медичної допомоги. Не можна дозволяти, щоб невиправдане використання медичної техніки призводило до збільшення вартості медичної допомоги до такого рівня, що вона стане недоступною для нужденних у звичайній медичній допомозі.

7. Професійна діяльність і поведінка лікарів завжди повинні відповідати Кодексу професійної етики або Принципам медичної етики, чинних в кожній країні. Національні медичні асоціації повинні сприяти становленню етичних норм поведінки лікарів на благо їхніх пацієнтів. Порушення етичних норм повинні негайно виправлятися, а лікарі, винні в цих порушеннях, повинні бути покарані в дисциплінарному порядку. Тільки Національні медичні асоціації можуть ефективно і вміло виконати це завдання.

8. Є багато інших проблем самоврядування, якими повинні займатися Національні медичні асоціації. Національні медичні асоціації повинні допомагати один одному у вирішенні як нових, так і старих проблем. Необхідно заохочувати обмін інформацією та досвідом між Національними медичними асоціаціями, і Всесвітня медична асоціація сприятиме в цілях поліпшенню самоврядуванню та обміну інформацією.

9. Всесвітня медична асоціація та Національні медичні асоціації повинні також інформувати громадськість про існування ефективної і надійної системи самоврядування в медицині кожної країни. Суспільство має усвідомити, що воно може покластися на цю систему самоврядування в питаннях чесної і об'єктивної оцінки проблем, пов'язаних з медичною практикою, наданням допомоги і лікуванням пацієнтів.

10. Колективна діяльність Національної медичної асоціації з узяття на себе відповідальності за введення професійної системи самоврядування посилить і підтвердить право лікаря лікувати пацієнтів без втручання в його професійні рішення і дії. Відповідальна професійна діяльність кожного лікаря, ефективна і дієва система самоврядування Національної медичної асоціації необхідні для того, щоб переконати людей у тому, що якщо вони стануть пацієнтами, то отримають високоякісну медичну допомогу компетентних лікарів.

"Права человека и профессиональная ответственность врача"
в документах международных организаций,
издательство "Сфера", Киев, 1999.